

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1900.

Andra Kammaren.

N:o 2.

Torsdagen den 18 januari.

Kl. 10,30 f. m.

§ 1.

Upplästes följande till kammaren ankomna protokoll:

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet den 17 Januari 1900.

Landtbrukaren Nils Svensson i Olseröd hade aflemnat fullmakt, utvisande, att han vid riksdagsmannaval, som den 20 augusti 1899 hållits i Gärd och Albo härads domsaga, blifvit utsedd till ledamot af Riksdagens Andra Kammare för en tid af tre år, räknade från och med den 1 innevarande månad; och sedan berörda fullmakt funnits vara i föreskrifven form utfärdad samt vidare granskats af vederbörande fullmäktige i Riksbanken och Riksgäldskontoret, utan att desse mot fullmagten framställt någon anmärkning, beslöts, att protokoll öfver hvad sålunda förekommit skulle meddelas Andra Kammaren, hvarjemte fullmagten skulle till kammaren öfverlemnas för att hållas landtbrukaren Nils Svensson till handa.

In fidem

E. Quensel.

Herr Svenssons behörighet att taga plats i kammaren godkändes; och skulle den aflemnade fullmagten genom kammarens kanslis försorg till herr Svensson återställas.

§ 2.

I enlighet med kammarens under § 10 i gårdagens protokoll antecknade beslut företogs nu val af sekreterare, till hvilken befattning vice häradshöfdingen E. Nathorst Böös ensam anmält sig såsom sökande,

Valet anställdes i föreskrifven ordning med slutna sedlar; och befans efter valsedlarnes öppnande och uppräknig valet hafva så utfallit, att till sekreterare utsetts bemälda E. Nathorst Böös med 185 eller alla afgifna röster.

Sekreteraren, som härefter instälde sig, öfvertog, efter erhållen kännedom om valets utgång, protokollsföringen.

Magnus Höjer.

G. Kronlund.

§ 3.

Herr talmannen och kammarens herrar ledamöter afgingo kl. 10,50 till Storkyrkan, hvarest riksdagspredikan hölls. Efter slutad gudstjenst begaf sig kammaren till rikssalen, der Hans Maj:t Konungen med ett tal öppnade Riksdagen. Sedan hans excellens herr statsministern härefter uppläst Kongl. Maj:ts berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista lagtima Riksdags sammanträde sig tilldragit samt herrar talmän till Hans Maj:t Konungen framfört uttrycken af kamrarnes undersåtliga värnadt äfvensom hvardera mottagit ett exemplar af Kongl. Maj:ts proposition angående statsverkets tillstånd och behof, aflade Hans Kongl. Höghet Arffursten Oscar Fredrik Wilhelm Olaf Gustaf Adolf, Hertig af Skåne, tro och huldhetsed till Hans Maj:t Konungen, hvarefter ceremonien på rikssalen afslutades och kammaren enligt beslut, fattadt före afgången från dess samlingsrum, vid utgåendet från rikssalen åtskildes.

In fidem

E. Nathorst Böös.

Fredagen den 19 januari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Jemlikt förut fattadt beslut företogs nu val af tre ledamöter att deltaga i talmansöfverläggningarna, och blefvo dertill utsedde:

herr	<i>M. Arhusiander</i>	med	196	röster
»	<i>Ivar Månsson</i>	i Trää	»	196
och	»	<i>J. Johansson</i>	i Noraskog	»	193

Närmast i röstetal kom herr *S. A. Hedin* i Stockholm med 3 röster.

§ 2.

Vid derefter anstaldt val af de två ledamöter, hvilka jemte två ledamöter af Första Kammaren skulle hafva inseende öfver Riksdagens kansli, blefvo dertill valde:

herr *N. P. B. Lindgren*
och » *L. V. S. Lothigius*,
hvardera med 184 röster.

§ 3.

Vidare företogs val af åtta ledamöter att jemte herr talmannen tillsätta kammarens kanslipersonal och vaktbetjening, och valdes dervid

herr vice talmannen <i>A. Swartling</i>	med 184 röster
» <i>H. Andersson</i> i Vestra Nöbbelöf	» 184 »
» <i>S. J. Boëthius</i>	» 184 »
» <i>O. Erickson</i> i Bjersby	» 184 »
» <i>E. Hammarlund</i>	» 184 »
» <i>J. Johansson</i> i Noraskog	» 184 »
» <i>P. Pehrson</i> i Törneryd	» 184 »
och » <i>R. E. L. Darin</i>	» 183 »

§ 4.

Slutligen anstaldes val af tre ledamöter att hafva vården om kammarens ekonomiska angelägenheter, dervid i sådant afseende utsågos:

herr *O. Emthén*
» *E. A. Lindblad*
och » *A. Petri*,
hvardera med 177 röster.

§ 5.

Justerades protokollsutdrag angående de i näst föregående §§ omförmälda val.

§ 6.

Bifölls, efter af herr talmannen i sådant afseende gifven proposition, en af herr vice talmannen *A. Swartling* gjord hemställan, att kammaren ville besluta, att det tal, som herr talmannen vid Riksdagens öppnande höll å rikssalen, måtte intagas i kammarens protokoll; och skulle alltså det ifrågavarande talet här inflyta; varande detsamma af följande lydelse:

Allernådigste Konung! I nationernas lif glider det ena året efter det andra vanligen helt obemärkt ner uti tidens ström, så länge det endast är entals- och tiotalssiffrorna, som vexla, men när hundratalsiffran i vår tideräkning utbytes mot en annan af högre valör, tränger sig med magt fram påminnelsen om, att en tidsperiod af betydande längd lupit till ända, och tanken manas att genomgå det förflutna för att derefter ställa horoskopet för det kommande.

Vid en sådan återblick på 1800 talet finna vi — under ödmjuk tacksamhet till försynen för ett mer än åttioårigt fredslugn — att vårt land undergått en utomordentlig utveckling på alla intellektuella och materiella områden: vetenskap och konst hafva blomstrat, folkundervisningens viktiga sak har tagit jettesteg framåt, genom odlingar och förbättrad kultur hafva vi inom landets gränser eröfrat Finland åter. Kommunikationsväsendet har nått en förut aldrig anad höjd, på telegrafens och telefonens trådar flyga meddelanden blixtnabbt från ort till annan inom vårt vidsträckta land, och till tryggande af vårt länge försummade försvar hafva goda ansatser blifvit gjorda.

Det lifskraftiga och rastlösa arbete, som på alla dessa områden alltjemt fortgår, borgar för en än ytterligare utveckling under framtiden, och sjelfva de epokgörande uppfinningarna och upptäckterna under 1800 talet — ångans och elektricitetens tidehvarf — lära icke behöfva sakna värdiga motstycken under det stundande, ty ännu har elektriciteten icke på långt när sagt ut sitt sista ord, under det Röntgensstrålarne och en mångfald andra fenomen låta oss ana tillvaron af underbara krafter, hvilkas lagar ännu endast ofullständigt äro oss kända, men helt visst snart skola kunna fullt tydjas af vetenskapens forskningar.

Men vid sidan af dessa ljusa tafloer finnas tyvärr äfven icke så få mörka punkter.

Med fredens välsignelser följde äfven fredens förbannelser: lättsinne i handel och vandel, njutningslystnad och lefnadströtthet; likt en pestsmitta breda de sig ut och härja inom alla åldrar, alla klasser, och det är i sanning hög tid, att alla goda krafter samverka till botande af detta onda, som tärer på nationens lifsmerg, samverka till spridande af den *sanna* bildningen, som icke består i förståndets och vetandets utveckling ensamt, utan i främsta rummet fordrar karakterens, hjertats och den sedliga viljans danande och böjande under religionens ledning.

Att icke heller på det nationalekonomiska området allt är väl beståldt, derpå tyder den ständigt växande flod, som hos statskassan vållar nästan sjuklig fetma, under det att en lika ihärdig ebb låter metalliska valutan i bankernas hvalf lida af betänklighets tvinsot — derom vittnar det förhållande, att storindustriens rangskepp tills vidare åtminstone seglar för fyllda segel och med full besättning, under det handtverkeriernas och modernäringens anspråklösa farkost saknar armar för att sköta årorna.

Den mörkaste punkten, det farligaste oväderscentret ligger dock

i de unionella förhållandena till broderlandet. Hvad sjelfva det ädla och kraftiga norska *folket* i sitt innersta sinne tänker är väl för oss icke lätt att veta, men visst är, att mycket af hvad som förnimmes vestan ifrån icke tyder på ögon, öppna för unionens vigt och betydelse, icke på öron, villiga att lyssna till det bud, som mäktigt varnande och allvarligt ljuder emot oss ifrån alla kanter — budet till de små: att sluta sig endrätteliga samman, om de eljest vilja bestå i kampen för tillvaron.

Om sålunda — vid tanken på landet och nationen — dagar och skuggor, farhågor och förhoppningar blanda sig med hvarandra, så är det med så mycket mera oblandad glädje, som vi blicka upp till vårt konungahus och der finna ljus och lycklig förtid och nutid, enande sig med klar och löftesrik framtid. Under längre tidrymd än någon annan sedan gamle Kung Göstas dagar har en ädel, upphöjd och folkfär furste burit — och bär ännu vid fyllda sjuttio-åren med oförminskade krafter Sveriges ärorika krona; och i konungaborgen se vi Eder, Herre Konung, och Eder höga gemål — omgifna af en rik och löftesrik krans af barn och barnabarn; af dessa senare kommer ett, den äldsta högresta telningen, att i dag offentligen bringa farfadern sin hyllning, under det ett annat, det sist framskjutna skottet på det konungsliga trädet, ännu hvilar, en rosig knopp, på vaggans dun; måtte dessa båda, som särskildt i år tilldraga sig vår uppmärksamhet — måtte de alltid värdigt uppbära de hugstora namn, som blifvit dem gifna: *han* den höge hjeltekonungens, och *hon* Fridkullas och den stora Waldemars-dotterns fräjdade namn.

Riksdagens Andra Kammare frambär inför Eders Maj:t uttrycken af sin djupa undersåtliga vördnad, kärlek och tillgifvenhet.

§ 7.

Till bordläggning anmäldes Kongl. Maj:ts proposition angående statsverkets tillstånd och behof.

På derom af herr talmannen gjord hemställan beslöt kammaren, att nämnda kongl. proposition skulle för hänvisning till vederbörligt utskott föredragas nästa onsdag den 24 dennes.

§ 8.

Föredrogs och lades till handlingarna Kongl. Maj:ts på rikssalen upplästa berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista Riksdags sammanträde sig tilldragit.

§ 9.

Herr *Waldenström* aflemnade en motion, n:o 1, om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående införande af mera betryggande föreskrifter rörande förvaltningen af omyndiges tillgångar i kontanta medel och värdehandlingar.

Denna motion blef på begäran bordlagd.

Lördagen den 20 Januari.

§ 10.

Till bordläggning anmäldes: Riksdagens år 1899 församlade revisorers berättelse angående riksbanken; och Riksdagens år 1899 församlade revisorers berättelse om granskningen af riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning.

§ 11.

Justerades ett protokollsutdrag, hvarefter kammarens ledamöter åtskildes kl. 12,2 e. m.

In fidem

E. Nathorst Böös.

Lördagen den 20 januari.

Kl. 2 e. m.

§ 1.

Upplästes följande till kammaren ankomna protokoll:

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet den 20 januari 1900.

Sedan vid granskning den 16 i denna månad af ingifna fullmagter för ledamöterna af Riksdagens Andra Kammare anmärkning blifvit framställd mot den för nämndemannen Adolf Viklund i Brattfors utfärdade fullmakt att vara riksdagsmsn för Nordmalings och Bjurholms samt Degerfors tingslags valdistrikt af Vesterbottens södra domsaga, så hade nämndemannen Viklund å gårdagen ingifvit ny fullmakt å berörda uppdrag; och sedan sistnämnda fullmakt befunnits vara i föreskrifven form utfärdad samt vidare granskats af vederbörande fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, utan att desse mot fullmagten framställt någon anmärkning, beslöts, att protokoll öfver hvad sålunda förekommit skulle meddelas Andra Kammaren, hvarjemte fullmagten skulle till kammaren öfverlemnas för att hållas nämndemannen Viklund till handa.

In fidem

E. Quensel.

Jemte det protokollet lades till handlingarna, beslöt kammaren godkänna herr Viklunds behörighet att taga plats bland kammarens ledamöter; och skulle den aflemnade fullmagten genom kammarens kanslis försorg till herr Viklund återställas.

§ 2.

Upplästes och lades till handlingarna följande till kammaren inkomna protokoll:

Protokoll, vid sammanträde med de ledamöter, hvilka blifvit utsedde att jemte herr talmannen tillsätta kammarens kanslipersonal och vaktbetjening den 19 januari 1900.

De kammarens åtta ledamöter, hvilka innevarande dag blifvit utsedde att jemte herr talmannen tillsätta kammarens kanslipersonal och vaktbetjening, sammanträdde omedelbart efter afslutandet af kammarens plenum till fullgörande af detta sitt uppdrag.

Till en början beslöts, att kanslitjenstemännens antal skulle bibehållas oförändradt, sådant det under de senaste riksdagarne varit, och att det för tjenstgöring vid kammarens protokoll utaf deputerade vid 1875 och 1888 års riksdagar stadgade arbetssätt skulle jemväl vid innevarande riksdag tillämpas.

Vidare beslöto deputerade, i likhet med hvad vid senaste riksdagar egt rum, uttala såsom sin önskan, att, derest i afseende å kammarens diskussionsprotokoll någon af kammarens ledamöter skulle anse sig ega anledning till anmärkning mot det sätt, hvarpå vederbörande notarie fullgjort sitt åliggande, anmälan derom gjordes hos sekreteraren, som hade att öfver dylika anmälanden föra anteckning; hvilket deputerades beslut skulle till kammarens känedom här antecknas äfvensom genom anslag i kanslilokalen kungöras.

De ingifna ansökningshandlingarna genomgingos härefter; dervid herrar deputerade nu antogo till

notarier:

e. o. kanslisten *C. N. Sandström*,
amanuensen, fil. kandidaten *A. Norin*,
kassören *E. W. Söderstedt*,
vice häradshöfdingen *G. Berggren*,
teol. kandidaten *J. Johansson*,
fil. kandidaten *J. Lundgren*,
revisorn *G. Hagbergh*,
amanuensen *A. E. M. Ericsson*,
fil. kandidaten *C. J. Sandgren*,
revisorn *O. Ohlsson*,
fil. doktorn *K. Beckman*,

Lördagen den 20 Januari.

e. o. amanuensen *T. Hedrén*,
e. o. hofrättsnotarien *A. Cederborg*,
e. o. hofrättsnotarien *R. Hellberg*.
e. o. hofrättsnotarien *G. Tägtström*,
vice häradshöfdingen *J. H. H. Palmgren*,
e. o. hofrättsnotarien *L. J. Petersson*,
fil. kandidaten *P. Widegren*,
jur. kandidaten *C. F. Schött*,
e. o. hofrättsnotarien *G. A. Björkman*, och
e. o. hofrättsnotarien *G. Kihlmark*,

utaf hvilka *Sandström*, *Norin*, *Söderstedt* och *Berggren* skulle tjenstgöra såsom reviderande notarier.

Derefter utsågos till

förste kanslist:

kontrollören *F. Amné*;

till registrator:

vice auditören *L. Åman*;

samt till kanslister:

vice häradshöfdingen *J. R. Fast*,
e. o. hofrättsnotarien *A. Hammarskiöld*,
fil. studeranden *E. Lindström*,
e. o. hofrättsnotarien *H. Tideström*,
e. o. hofrättsnotarien *L. M. Åkerlund*, och
teol. kandidaten *A. H. F. Reuter*,

med skyldighet för dem att, i den mån sådant erfordrades, tjenstgöra vid diskussionsprotokollet.

Det skulle här antecknas, att ofvanbemälda Amné, Åman och Fast på särskild anmodan redan den 15 i denna månad inträdt i tjenstgöring hos kammaren.

Beträffande derefter vaktbetjeningen beslöto deputerade, att 13 vaktmästare, deraf en för tjenstgöring hos kammarens tillfälliga utskott och, om sådant påfordrades, hos möjligen blifvande särskilda utskott, skulle hos kammaren anställas, och blefvo härtill antagne *G. Malmberg*, *A. A. G. Lind*, *A. W. Nilsson*, *A. P. Carlsson*, *E. G. Olsson*, *C. J. Söderqvist*, *D. Winblad*, *J. V. Uppgren*, *H. A. Sjögren*, *G. A. Sturkell*, *P. E. Andersson*, *A. G. Göransson* och *G. W. Lindahl*, skolande den sistnämnde, hvars uppdrag afsåg tjenstgöring hos nämnda utskott, tillträda sin befattning vid de tillfälliga utskottens tillsättning och dermed fortfara, till dess ofvan nämnda utskott afslutat sina arbeten.

Till förste vaktmästare utsågs Malmberg, och skulle Nilsson ombestyras utdelningen af ankommande postförsändelser.

Här skulle antecknas, att samtliga de antagne vaktmästarne med undantag af Göransson och Lindahl börjat sin tjänstgöring hos kammaren redan den 15 i denna månad.

År och dag som ofvan.

In fidem

E. Nathorst Böös.

§ 3.

Afgåfvos följande motioner, nemligen af:

herr *C. Sandquist*, n:o 2, om tillägg till 63 § i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet;

herr *S. Nordström* i Höglunda, n:o 3, om ändring af § 1 i gällande instruktion för taxeringsmyndigheterna;

herr *D. Persson* i Tällberg, n:o 4, om viss ändring i förordningen angående stämpelafgiften;

herr *C. J. Hammarström*, n:o 5, om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående ändring af portosatsen för inrikes bref;

herr *W. Styrländer*, n:o 6, om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående sådant tillägg till 11 kap. strafflagen, att fridsbrott vid möten för behandling af gemensamma angelägenheter med straff beläggas;

herr *N. Andersson* i Pettersborg, n:o 7, angående tillägg till 17 § i förordningen om kommunalstyrelse på landet;

herr *E. Persson* i Borrby, n:o 8, angående ändring af 117 § skiftesstadgan;

herrar *Hj. Sjövall* och *N. Andersson* i Pettersborg, n:o 9, angående pension åt enkan Louise Alfrida Alm; samt

herr *O. Anderson* i Hasselbol, n:o 10, om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående ändringar i lagen om väghållningsbesvärets utgörande på landet.

§ 4.

Till bordläggning anmäldes Riksdagens kanslideputerades memorial n:o 1, angående antagande af tjänstemän i Riksdagens kansli.

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 2,19 e. m.

In fidem

E. Nathorst Böös.